

Magia unui festival

Dna Trinita E. Derbesse, reprezentantă a UNESCO, a avut ocazia de a participa, în 1997, la Festivalul de teatru tânăr profesionist de la Sibiu și la Festivalul Național de Teatru de la București, evenimente care i-au inspirat rândurile ce urmează.

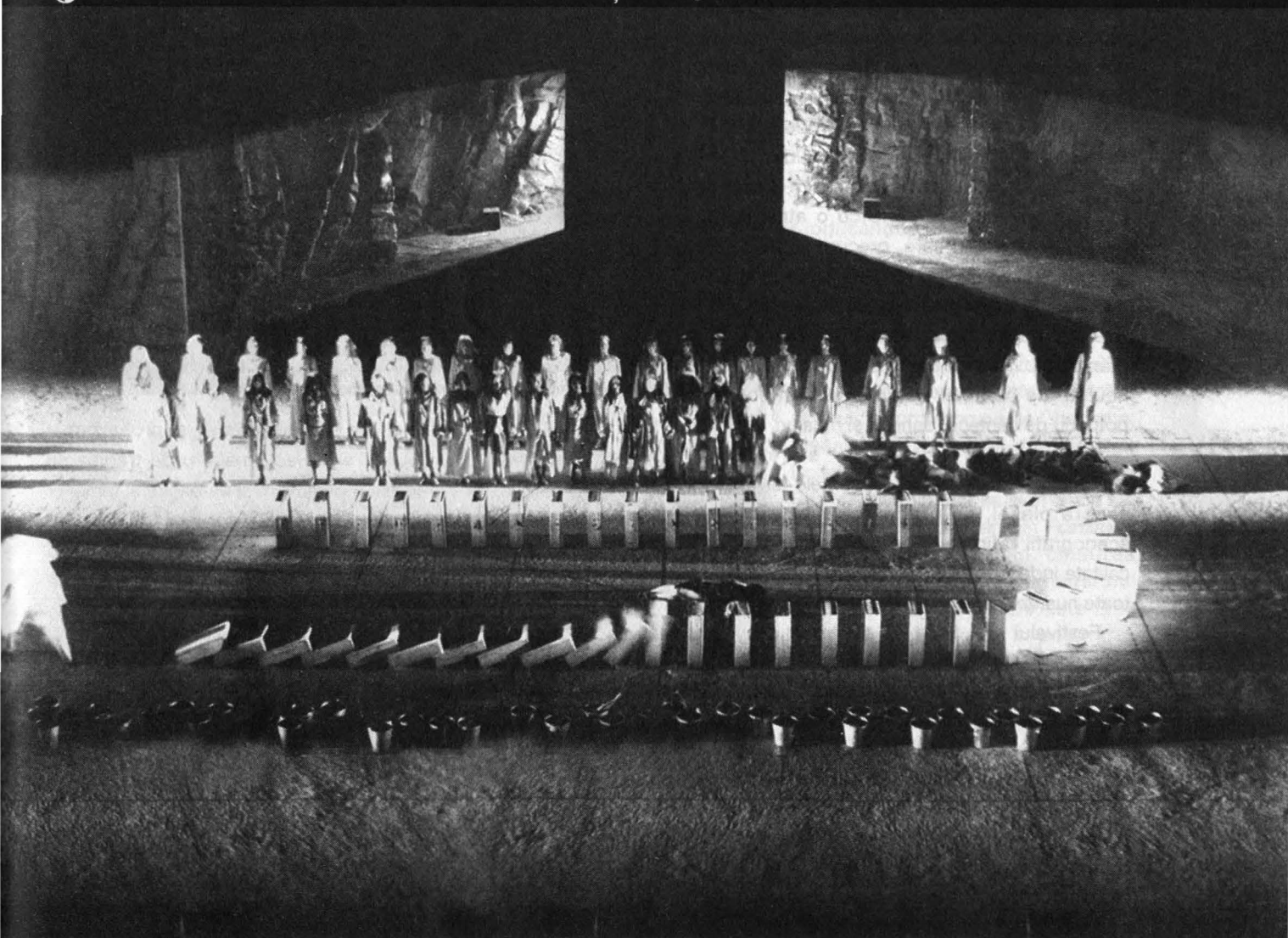
Acum cinci luni reveneam de la Sibiu cu amintirea plină de emoție a unui teatru pentru tineret care adunase tinere talente promițătoare și trupe teatrale din diferite regiuni ale lumii, precum și o bogată paletă a celor mai bune companii teatrale din România. Cartierul său general, Casa Studenților, simbol al căldurii și al spiritului frățesc al festivalului, funcționa ziua ca un atelier de lucru și ca un birou de informații, iar seara ca un efervescent spațiu de distracții și de schimburi pentru tinerii

participanți. Festivalul m-a inițiat în tradiția teatrală a Europei de Est și, în special, în aceea a României.

Cu un an înainte, într-un decor unic – o carieră de piatră din împrejurimile Avignon-ului –, mă afluam sub vraja **Danaidelor** lui Eschil, într-o montare monumentală a lui Silviu Purcărete, a cărei viziune transporta istoria în contextul temelor contemporane ale exilului, imigrației și identității europene. Era prima mea întâlnire cu o piesă pusă în scenă de un român (cunoștințele mele despre teatrul românesc se limitau la piesele lui Eugen Ionescu,

© Imagine din Danaidele lui Silviu Purcărete într-o reprezentație la Avignon

foto: Dorian Delureanu

jucate la Paris de actori francezi). La Sibiu, în iunie 1997, am fost captivată și de spectacolul lui Mihai Măniuțiu cu **Caligula** (...) la celebrul Teatru „Bulandra” din București, magistral interpretat într-un limbaj vizual pregnant.

Conștientă de această puternică dimensiune a teatrului românesc, am acceptat cu mare bucurie invitația ARCUB la recentul Festival Național de Teatru de la București (...). A fost un eveniment foarte bine organizat, urmărit de un public larg și care a oferit un program interesant în secțiunile „oficială” și „off”. Spectacolele mele preferate (dictate de cultura mea filipineză și franceză) au fost foarte liric **Chira Chiralina** (...), scris și pus în scenă de Cătălina Buzoianu, care a luat premiul Ministerului Culturii, și **Gemenii venețieni** (...), în regia strălucitoare a lui Vlad Mugur și într-o interpretare foarte cINETICĂ, în stil commedia dell'arte, a Teatrului Maghiar din Cluj. La fel de interesantă a fost secțiunea „off”, care oferea un larg evantai de opțiuni. Pe scena foarte intimă a sălii Studio de la „Nottara”, **Cazul Gavrilescu** (...) m-a sedus precum un basm cu zâne cu o atmosferă cvasi-fantastică, în care, precum în „Alice în Țara Minunilor”, vrăjile ies una după alta din cutia magică. Amestecul genial de mit biblic al Creației cu folclor românesc în **Nunta** lui Măniuțiu (...) a dat naștere unor imagini de neuitat ale bucuriei de viață într-un enorm potpuriu de cântece, dansuri și ritualuri.

Fie că erau în secțiunea „in” sau în cea „off”, toate spectacolele au avut, cred, meritele lor: fie în concepția asupra piesei, fie grație actorilor scilpitori ori unei scenografii rafinate. Fiecare spectacol a avut această calitate indescriptibilă care declanșează magia teatrului în toate nuanțele și surprizele sale.

Festivalul m-a făcut să descopăr o mișcare teatrală dinamică în România, unde această artă este un veritabil stil de viață și o serioasă întreprindere de familie. Fiecare a treia persoană pe care o întâlneam era fie actor, fie actriță; am întâlnit un director de teatru care e în același timp scenarist și regizor, o actriță celebră care scrisese piese ce primiseră premii, un director de festival care conduce un teatru în Transilvania și care se consideră în primul rând actor, un ministru al Culturii (un Hamlet legendar) care și-a găsit timp să regizeze un spectacol de marionete după opera „Bastien și Bastienne” de Mozart.

© Moment din Nunta de Mihai Măniuțiu la TN Cluj

În acest festival am simțit ardoarea și profunzimea creativității, un public entuziast, mândru de tradiția sa teatrală, un extraordinar dinamism al bărbaților și femeilor care lucrează în teatru, în orice compartiment al său. Am văzut, de asemenea, un popor suferind de sărăcie, într-o perioadă de tranziție economică inevitabilă. În timp ce la Sibiu, în iunie, era reconfortant să vezi un festival ce proiecta ideea unui forum al tineretului pentru o cultură a păcii, acum două săptămâni, la București, am fost plină de încântare văzând o țară în care creativitatea triumfă din nou asupra laturii materiale și în care un adânc simț al demnității umane în luptă cu duritatea vieții ne cucerește pentru totdeauna inima.

Paris, 12 decembrie 1997

Traducerea: A.G.